

Vervolgtraject Gezonde focus

**Terugdringen oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie
rapportage 2022**

Colofon

Auteurs

Marieke van den Berk, apotheker, Instituut Verantwoord Medicijngebruik

Marloes Dankers, apotheker, Instituut Verantwoord Medicijngebruik

Michelle van der Horst, wetenschappelijk medewerker - Team Alcohol- en Drugspreventie, Trimbos-instituut

maart 2023

Wij hebben de grootst mogelijke zorg besteed aan deze uitgave. Aan de inhoud hiervan kunnen echter geen rechten worden ontleend. Het Instituut Verantwoord Medicijngebruik is niet aansprakelijk voor directe of indirecte schade die het gevolg is van het gebruik van de informatie die door middel van deze uitgave is verkregen. Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder vooraf verkregen toestemming.

Instituut Verantwoord Medicijngebruik
Postbus 3089, 3502 GB Utrecht
Churchillaan 11, 3527 GV Utrecht
tel 0888 800 400
info@ivm.nl
www.ivm.nl

Inhoud

Inleiding	4
1. Planning en activiteiten	5
2. Toelichting per activiteit	6
3. Toelichting financiële rapportage	16
4. Vervolg project	17

Inleiding

Het Instituut Verantwoord Medicijngebruik (IVM) is penvoerder en projectleider van het project [Gezonde focus](#). Zij voeren dit project uit in samenwerking met het Trimbos-instituut en doen dit in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het doel van het project is het terugdringen van oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie onder studenten. De looptijd van het vervolgtraject is van 16 mei 2022 tot en met 31 december 2024.

Met de kennis uit het voortraject van het project Gezonde focus ontwikkelen het IVM en Trimbos-instituut in dit vervolgtraject een programma om het bewustzijn van en de kennis over oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie te vergroten onder zorgverleners, onderwijs- en preventieprofessionals en studenten. Daarnaast bieden ze zorgverleners materialen om de kennis, attitude en samenwerking rondom de behandeling van ADHD te verbeteren. Het doel is om hiermee de beschikbaarheid van ADHD-medicatie voor oneigenlijk gebruik te verminderen. Dit programma kent de volgende vier thema's:

- Vergroten van bewustzijn over en kennis van de risico's van oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie.
- Versterken van zorgverleners in het rationeel voorschrijven van ADHD-medicatie.
- Aanbieden van handvatten aan zorgverleners, onderwijs- en preventieprofessionals om oneigenlijk gebruik te signaleren en aan te pakken.
- Verbinden van initiatieven en partijen op terrein van onderzoek en implementatie.

In deze rapportage leest u de activiteiten die de projectgroep heeft verricht in 2022.

1. Planning en activiteiten

Planning

Het vervolgtraject van het project Gezonde focus is vanwege uitgestelde toekenning door het ministerie van VWS later gestart dan gepland (subsidiebrief d.d. 31 augustus 2022). Desondanks zijn vrijwel alle geplande activiteiten van 2022 in dat jaar uitgevoerd en is de toolbox eind 2022 beschikbaar gekomen. Slechts enkele activiteiten hebben, in overleg met de opdrachtgever, een kleine uitloop naar 2023.

Activiteiten

In onderstaande tabel staan de activiteiten uit het projectplan voor 2022. In hoofdstuk 2 volgt een toelichting op de activiteiten.

Activiteit volgens projectplan	Gerealiseerd in 2022
Thema 1: Kennis en bewustzijn	
<ul style="list-style-type: none"> Literatuurstudie (biologische) effecten oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie Ontwikkeling educatieve video's Ontwikkeling infographic 	Deze activiteiten zijn uitgevoerd en gepubliceerd in 2022.
Thema 2: Rationeel voorschrijven	
<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkeling FTO-module Ontwikkeling e-learning Ontwikkeling Themajournaal 	Deze activiteiten zijn uitgevoerd in 2022. De FTO-module en het Themajournaal zijn in 2022 gepubliceerd, de e-learning volgt begin 2023.
Thema 3: handvatten voor signaleren en aanpakken	
<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkeling toolbox Trainingsmodule ADHD voor onderwijs- en preventieprofessionals Begeleiding FTO-groepen Training apothekersassistenten 	Behalve het begeleiden van de FTO-groepen en trainen van apothekersassistenten zijn deze activiteiten uitgevoerd en gepubliceerd in 2022. De voorbereidingen voor begeleiding FTO-groepen en training apothekersassistenten hebben wel al in 2022 plaatsgevonden.
Doorlopende activiteiten	
Afstemming projectgroep	Maandelijks hebben de projectleiders van het IVM en Trimbos-instituut een afstemmingsoverleg gehad. Daarnaast is er veel contact via de mail geweest. In 2022 is er tweemaal een voortgangsgesprek geweest met de contactpersoon bij het ministerie van VWS.
Klankbordgroep	In oktober 2022 is de klankbordgroep bijeengekomen. Daarnaast is er divers contact geweest via de mail.
Communicatie en implementatie	De projectpagina is verder aangevuld met nieuwsberichten en de toolbox. Er is daarnaast aandacht besteed aan het project via de nieuwsbrief van IVM en social mediakanalen van het IVM en Trimbos-instituut (LinkedIn, Facebook, Twitter).

2. Toelichting per activiteit

Thema 1: Kennis en bewustzijn

Uit het voortraject blijkt dat niet alle zorgverleners, studenten zelf en onderwijs- en preventieprofessionals de effecten en risico's van het oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie kennen en hierdoor het gebruik niet altijd als een probleem zien. Om deze kennis te vergroten is binnen thema 1 een literatuurstudie uitgevoerd naar de effecten en risico's van oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie. De literatuurstudie vormt de basis om via diverse kanalen de kennis en het bewustzijn over oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie onder zorgverleners en onderwijs- en preventieprofessionals te vergroten.

Literatuurstudie

Het IVM heeft een literatuurstudie uitgevoerd naar de effectiviteit en veiligheid van ADHD-medicatie (methylfenidaat, dexamfetamine en modafinil) in de gezonde populatie. De belangrijkste bevindingen van deze literatuurstudie zijn:

- Het bewijs voor het effect van methylfenidaat, dexamfetamine en modafinil op cognitieve prestaties bij gezonde volwassenen is inconsistent.
- Uit een aantal studies blijkt dat ADHD-medicatie bij mensen zonder ADHD een positief effect heeft op sommige cognitieve prestaties, zoals aandacht.
- De gevonden positieve effecten zijn klein en beperkt of niet toepasbaar op de dagelijkse praktijk.
- Het oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie lijkt niet tot betere leer- of werkprestaties te leiden.
- Het oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie geeft zowel lichamelijke als psychische bijwerkingen. De gegevens zijn echter beperkt en gegevens over langetermijnveiligheid ontbreken.
- Vanwege beperkt bewijs van effectiviteit en onduidelijkheid over veiligheid is oneigenlijk gebruik niet te verantwoorden.

Educatieve video's

Om het bewustzijn van en de kennis over de effecten en risico's van oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie onder studenten bij zorgverleners en onderwijs- en preventieprofessionals en studenten te vergroten, zijn op basis van de literatuurstudie educatieve video's ontwikkeld. Deze video's leggen in slechts een aantal minuten de effecten en risico's uit en zijn daarmee een aantrekkelijke methode om de informatie over te brengen.

Omdat de doelgroepen een andere benadering vragen zijn er twee verschillende video's gemaakt: één video voor **zorgverleners** en één video voor **onderwijs- en preventieprofessionals**. In het projectvoorstel was opgenomen om ook een aparte versie te maken voor studenten. Aangezien de overlap met de versie voor onderwijs- en preventieprofessionals echter zo groot zou zijn, is besloten deze versie niet te maken.

De versie voor onderwijs- en preventieprofessionals is uiteraard wel inzetbaar voor het informeren van studenten die ADHD-medicatie oneigenlijk gebruiken. Vanuit de onderwijs- en preventieprofessionals krijgt het Trimbos-instituut steeds vaker de vraag of er ook Engelstalige materialen beschikbaar zijn. Door de samenvoeging van de studentenvideo en de onderwijs- en preventieprofessionalvideo was er budget over. Dit budget is, in overleg met het ministerie van VWS, ingezet voor Nederlandse en Engelse ondertiteling van de video's.

Infographic

Om in één oogopslag de belangrijkste conclusies van de literatuurstudie helder te maken, is naast de video's ook een [infographic](#) gemaakt. Deze infographic geeft zowel schriftelijk als visueel de conclusies weer en verwijst naar de projectpagina op de website van het IVM. Deze infographic is gemakkelijk te verspreiden onder zorgverleners en onderwijs- en preventieprofessionals.

Thema 2: Rationeel voorschrijven

Uit het voortraject blijkt dat ADHD-medicatie voor oneigenlijk gebruik vooral uit het reguliere circuit komt. Door deze beschikbaarheid te beperken is het oneigenlijk gebruik mogelijk terug te dringen. Aangrijpingspunten hiervoor zijn het verbeteren van de kennis en attitude bij zorgverleners betreffende ADHD en de behandeling, controle en evaluatie hiervan. Om zorgverleners hierin te sterken is een aantal materialen ontwikkeld.

E-learning ADHD in de eerste lijn

De [e-learning ADHD in de eerste lijn](#) gaat in op het verantwoord diagnosticeren, voorschrijven en begeleiden van ADHD-patiënten in de eerste lijn. Aan de hand van een casus frist de cursist zijn kennis op over de diagnostiek, behandeling en evaluatie van ADHD. Ook gaat de e-learning in op aandachtspunten bij ADHD rondom de overgang van kind naar volwassene. De e-learning is bedoeld om de achtergrondkennis over de behandeling van ADHD op te frissen ter voorbereiding op het FTO over zorgvuldig beleid bij ADHD. De e-learning is uiteraard ook te maken zonder dat de cursist zal deelnemen aan een FTO over dit onderwerp.

De opzet van deze e-learning is in samenwerking met een onderwijskundige gemaakt.

FTO-module Zorgvuldig beleid bij ADHD

Het programma van de [FTO-module Zorgvuldig beleid bij ADHD-medicatie](#) richt zich op huisartsen en apothekers die meer aandacht willen besteden aan het optimaliseren van het medicatieproces bij het voorschrijven en afleveren van ADHD-medicatie. Hiermee kan het delen van ADHD-medicatie door patiënten met ADHD met anderen, die het zonder recept/voorschrift willen gebruiken, mogelijk verminderen.

Deze FTO-module is ontwikkeld in samenwerking met leden van de klankbordgroep en de KNMP.

Themajournaal Oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie

In het [Themajournaal Oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie](#) is aandacht voor het oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie door studenten, met daarbij aandacht voor het zorgvuldig voorschrijven en afleveren van ADHD-medicatie en het signaleren en bespreekbaar maken van oneigenlijk gebruik. Het Themajournaal is ook opgenomen als onderdeel in de FTO-module Zorgvuldig beleid bij ADHD-medicatie.

Dit Themajournaal is ontwikkeld in samenwerking met leden van de klankbordgroep.

Thema 3: Handvatten voor signaleren en aanpakken

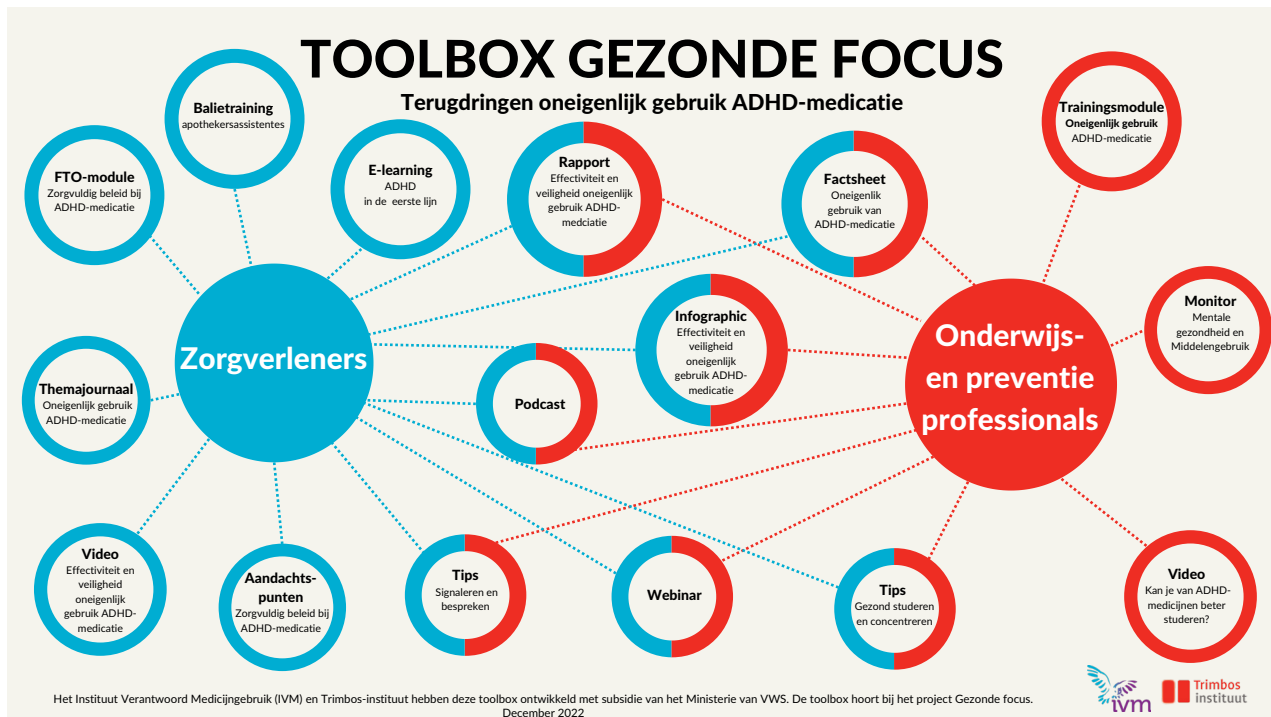
Uit het voortraject blijkt dat zorgverleners en onderwijs- en preventieprofessionals signalen van oneigenlijk gebruik niet (altijd) herkennen. Dit beperkt hen in het bespreekbaar maken en daarmee terugdringen van het oneigenlijk gebruik. Om hen hierin te ondersteunen is een toolbox met materialen ontwikkeld. Daarnaast bereiken we zorgverleners door het begeleiden van FTO-groepen en het aanbieden van een training voor apothekersassistenten. Voor onderwijs- en preventieprofessionals is de trainingsmodule *Oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie* ontwikkeld, die onderdeel kan zijn van de bestaande materialen over het signaleren en bespreekbaar maken van middelengebruik voor studenten-begeleiders.

Toolbox Gezonde focus

De [toolbox Gezonde focus](#) is het verzameldocument met alle materialen om zorgverleners en onderwijs- en preventieprofessionals te ondersteunen bij hun rol in het terugdringen van oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie door studenten. In het projectvoorstel spraken we over een 'handreiking', maar de term 'toolbox' bleek achteraf meer passend en aansprekend bij de doelgroepen. De toolbox bevat een aantal materialen specifiek voor zorgverleners, specifiek voor onderwijs- en preventieprofessionals en materialen voor alle doelgroepen, zie afbeelding 1.

Afbeelding 1: Toolbox Gezonde focus

Een deel van de materialen is ontwikkeld in thema 1 en 2 van het project. Daarnaast is er een aantal aanvullende materialen ontwikkeld. Doelstelling voor 2023 is om de toolbox ook nog aanklikbaar te maken, waardoor gebruikers nog makkelijker en sneller naar het betreffende product kunnen gaan.

Trainingsmodule Oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie

Met de [trainingsmodule Oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie](#) voor onderwijs- en preventieprofessionals vergroten we het bewustzijn van en de kennis over het effect en de risico's van dit gebruik onder deze doelgroep. Deze trainingsmodule kan worden ingebed in een bredere training voor studentbegeleiders over het signaleren, bespreekbaar maken en doorverwijzen bij riskant middelengebruik onder studenten. De lokale instellingen voor verslavingszorg worden voorzien van verschillende materialen en kunnen daarmee deze training geven. Alleen een opgeleide trainer mag de module uitvoeren. Het Trimbos-instituut draagt hier zorg voor.

De trainingsmodule is ontwikkeld in samenwerking met preventiewerkers van twee verslavingszorginstellingen en getest bij twee onderwijsinstellingen. Eén pilot werd gegeven door een verslavingszorginstelling die betrokken was bij het ontwikkelen van de module, bij de andere pilot was een lid van de klankbordgroep betrokken.

Aandachtspunten Zorgvuldig beleid bij ADHD-medicatie

Deze [informatiepagina](#) geeft een overzicht van aandachtspunten voor het zorgvuldig voorschrijven en afleveren van ADHD-medicatie. Hiermee kunnen zorgverleners een bijdrage leveren aan het beperken van ADHD-medicatie voor oneigenlijk gebruik en daarmee dit gebruik terugdringen. Deze aandachtspunten zijn onder andere afkomstig uit de FTO-module Zorgvuldig beleid bij ADHD-medicatie.

Een korte en visuele weergave van de aandachtspunten is ook beschikbaar in de vorm van een infographic.

Tips Signaleren en bespreken

Deze [informatiepagina](#) bevat een aantal tips voor het herkennen van signalen van oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie. Daarnaast bevat dit document ook uitgangspunten voor het bespreken van oneigenlijk gebruik en een aantal gespreksstarters die zorgverleners en onderwijs- en preventieprofessionals kunnen helpen om het gesprek aan te gaan. Dit in combinatie met de andere ontwikkelde materialen stelt de onderwijs- en preventieprofessionals in staat kennis op te doen over dit gebruik, het gebruik te signaleren en bespreekbaar te maken met de student.

Een korte en visuele weergave van de tips is ook beschikbaar in de vorm van een infographic.

Tips Gezond studeren en concentreren

Deze [informatiepagina](#) geeft een aantal tips voor studenten om gezond te studeren en concentreren. Deze tips zijn onder andere gebaseerd op informatie en aanbod vanuit onderwijsinstellingen zelf en de tips van de website www.gezond-studeren.nl van Bureau Studentenartsen. Eén van de verantwoordelijken van de website www.gezond-studeren.nl is lid van de klankbordgroep.

Een korte en visuele weergave van de tips is ook beschikbaar in de vorm van een infographic.

Overig

In de toolbox staan ook webinars en een podcast vermeld. Deze materialen zullen we, conform de planning, in 2023 en 2024 ontwikkelen en gebruiken om het thema bij de doelgroepen onder de aandacht te blijven houden.

Begeleiding FTO-groepen

Het is helaas niet gelukt om in 2022 FTO-groepen te begeleiden bij een bijeenkomst over oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie. Enerzijds doordat het project later gestart is en de FTO-module hierdoor later beschikbaar was dan gehoopt. Anderzijds doordat huisartsen en apothekers in de laatste maanden van het jaar erg druk zijn en geen ruimte hebben voor een (extra) FTO-bijeenkomst. De werving voor de begeleiding is wel gestart in 2022 en met het schrijven van dit rapport hebben zich al 14 groepen aangemeld voor een begeleid FTO in 2023.

Hiermee lijkt de doelstelling van 25 groepen voor de gehele projectperiode nog steeds reëel.

Balietraining apothekersassistenten

Het is helaas niet gelukt om in 2022 de balietraining voor apothekersassistenten te geven. Enerzijds doordat het project later gestart is. Ook kostte het meer tijd dan gedacht om de inhoud goed vorm te geven. Daarnaast bleek ook dat apothekersassistenten in de laatste maanden van het jaar weinig ruimte hebben voor scholing. Daarom is, in afstemming met het ministerie van VWS, besloten de training verder te optimaliseren en vanaf 2023 aan te bieden.

De werving van apothekersassistenten voor deze training is gestart in januari 2023. De werving vindt onder andere plaats via de FTO-groepen die zich al hebben aangemeld.

Implementatie trainingsmodule

Om de trainingsmodule actief kenbaar te maken, verspreidt het Trimbos-instituut deze onder hun netwerk. Hieronder vallen alle preventieafdelingen van de verslavingszorginstellingen in Nederland. Daarnaast vindt verspreiding plaats via koepels van de onderwijsinstellingen, studieadviseurs en studentpsychologen. In 2022 is hier een start mee gemaakt en in 2023 zal verdere implementatie plaatsvinden.

Doorlopende activiteiten

Afstemming projectgroep

Elke maand is er een afstemmingsoverleg geweest tussen de projectleiders van het IVM en het Trimbos-instituut. Daarnaast was er tussentijds mailcontact. In 2022 hebben de projectleiders tweemaal een overleg gehad met het ministerie van VWS over de voortgang van het project.

Klankbordgroep

Voor het optimaliseren van de te ontwikkelen materialen, en daarbij ook betere implementatie, is er vanaf de start van het vervolgtraject een klankbordgroep samengesteld. Deze klankbordgroep bestaat uit diverse professionals uit het werkveld. Het is de projectgroep gelukt om experts van alle relevante stakeholders te vinden. Tabel 1 geeft een overzicht van de leden van de klankbordgroep.

Tabel 1: leden van de klankbordgroep Gezonde focus op alfabetische volgorde

Naam	Expertise
Ilse Anker	Preventiedeskundige- Afdeling vroegsignalering en geïndiceerde preventie
Martin Beeres	Kaderhuisarts GGZ, huisarts, docent RadboudUMC
Thomas Bijl	Student, oudbestuur Frisse gedachtes
Wilma Göttgens	Openbaar apotheker GGZ /onderzoeker
Cato van Halem	Studentenpsycholoog Universiteit Utrecht
Gigi van de Loo	Kinder- en jeugdpsychiater, Karakter UC
Peter Vonk	Huisarts, Studentenartsen Universiteit van Amsterdam

De klankbordgroep is in 2022 eenmaal fysiek bijeengekomen. Daarnaast is er contact geweest via de mail. Meerdere leden van de klankbordgroep hebben een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van diverse materialen van de toolbox.

Communicatie en implementatie

In het eerste halfjaar van 2022 is er communicatie geweest over het voortraject van Gezonde focus. Voor het vervolgtraject lag in 2022 de focus vooral op het ontwikkelen van materialen. Ondanks dat is er op verschillende manieren en momenten gecommuniceerd over het vervolgproject.

Nieuwsberichten

In de IVM-nieuwsbrief zijn twee [nieuwsberichten](#) verspreid over:

- Gratis begeleid FTO-bijeenkomst ADHD-medicatie
- Oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie effectief en veilig?

In de nieuwsbrief Update journaals van 23 december is aandacht besteed aan het Themajournaal *Oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie*.

Social media

Op social media zijn door het IVM meerdere berichten geplaatst over het project:

- Start vervolgtraject (sept 2022)
- Item *methylfenidaat* in het Medicijnjournaal (sept 2022)
- Gratis begeleiding FTO-bijeenkomst ADHD-medicatie (nov 2022)
- Beide video's over effectiviteit en veiligheid van oneigenlijk gebruik (dec 2022)

De betrokken organisaties, projectleiders en medewerkers van IVM en Trimbos hebben deze berichten daarna actief gedeeld.

Artikelen

Er zijn in 2022 twee artikelen geschreven over oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie, gericht op zorgverleners:

- 'Een pil voor een betere focus tijdens het studeren?' (Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde)
- 'Zorgvuldig beleid ADHD-medicatie beperkt oneigenlijk gebruik' (PiL, praktijkgerichte nascholing over farmacotherapie in de eerste lijn)

Deze artikelen zullen begin 2023 gepubliceerd worden. Daarnaast is het IVM gevraagd om in 2023 een artikel en twee herexamen vragen over dit onderwerp te schrijven voor het Pharmaceutisch Weekblad.

Congressen/symposia

Op de volgende congressen/ symposia is een presentatie gegeven over oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie:

- PRISMA-symposium voor apothekers (IVM, 19 mei)
- Inspiratiedag Studenten, mentale gezondheid en middelengebruik (Trimbos-instituut, 13 oktober)
- Lisbon Addictions (Trimbos-instituut, 25 november)

Daarnaast is het IVM gevraagd om op 14 maart 2023 het project Gezonde focus te pitchen op het voorjaarscongres van de KNMP.

Divers

- Expertmeeting *Oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie* voor de preventieafdeling van verslavingszorginstelling Jellinek (Trimbos-instituut, 4 november)
- Input geleverd voor instagrampost studentenproject LOS Utrecht (peer to peer educatie project van Jellinek) (Trimbos-instituut, november)
- De opleiding psychologie van de UU gebruikt de factsheet *Oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie* als leerstof van het vak 'Hersenen en Gedrag'.
- Begeleiding groep eerstejaars studenten Geneeskunde van de Radboud Universiteit. Zij voeren een innovatieproject uit naar het oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie. Deze begeleiding loopt door tot juni 2023 (Trimbos-instituut).

Uitkomsten vervolgtraject

Tijdens het project ontwikkelen we materialen om de kennis en attitude bij zorgverleners, onderwijs- en preventieprofessionals te vergroten en implementeren we deze materialen. Om het succes van het project te meten richten we ons daarom op deze aspecten. De resultaten en effecten van het project Gezonde focus zullen we daarom op verschillende niveaus meten:

1. Gebruik van projectpagina
2. Gebruik van de toolbox
3. Waardering van materialen uit de toolbox
4. Kennis en attitude van zorgverleners

In 2022 is een eerste start gemaakt met het meten van de uitkomstmaten, waarbij voor nu alleen naar het gebruik van de projectpagina en toolbox is gekeken. De resultaten zijn uiteraard nog beperkt doordat de meeste materialen eind 2022 pas net beschikbaar waren.

Gebruik projectpagina en toolbox

Het gebruik van de projectpagina en toolbox hebben we inzichtelijk gemaakt met het aantal unieke paginaweergaven en het aantal downloads van materialen uit de toolbox, zie tabel 2, 3 en 4. Bij 'Unieke paginaweergaven' wordt het aantal sessies vermeld waarin de opgegeven pagina ten minste één keer is weergegeven. Er wordt een unieke paginaweergave geteld voor elke combinatie pagina-URL en paginatitel.

Tabel 2. Weergaven en aantal unieke kijkers YouTube en Vimeo

	Unieke paginaweergaven
Themajournaal <i>Oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie</i>	124
Video <i>Effectiviteit en veiligheid oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie</i>	123
Video <i>Kan je van ADHD-medicijnen beter studeren?</i>	281

Tabel 3. Unieke paginaweergaven voor de projectpagina Gezonde focus (peildatum 31 december 2022).

	Unieke paginaweergaven
Materialen projectpagina	
Projectpagina Gezonde focus	32
Projectpagina voortraject	254
Eindrapportage voortraject	6*
Projectpagina vervolotraject	58
Overzichtspagina nieuwsberichten	11
Nieuwsbericht <i>Oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie effectief en veilig?</i>	14
Nieuwsbericht <i>Gratis begeleiding FTO-bijeenkomst Oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie</i>	8
Nieuwsbericht <i>Sommige studenten kunnen niet meer studeren zonder ADHD-pil</i>	206
Materialen toolbox	
Toolbox <i>Gezonde focus</i>	28
Themajournaal <i>Oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie</i>	42
Video <i>Effectiviteit en veiligheid oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie</i>	2
Aandachtspunten <i>Zorgvuldig beleid bij ADHD-medicatie</i>	5
Rapport <i>Effectiviteit en veiligheid van ADHD-medicatie bij de gezonde populatie</i>	6
Tips <i>Gezond studeren en concentreren</i>	8
Tips <i>Signaleren en bespreken oneigenlijk gebruik van ADHD-medicatie</i>	6
Trainingsmodule <i>Oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie</i>	4
Materialen Trimbos-instituut	61**
FTO-materiaal ADHD	162***
www.drugsinfo.nl/adhd-medicatie/concentratiepillen-adhd-zonder-recept	4855 (peildatum 23-01-2023)
www.drugsenuitgaan.nl/methylfenidaat	8140

*Deze pagina is eind december opnieuw gelanceerd. Het werkelijk aantal paginaweergaven is dus hoger.

** Deze pagina was al beschikbaar vanuit het voortraject.

*** Deze pagina verwijst naar de FTO-module *ADHD bij kinderen* (2014) en *Zorgvuldig beleid bij ADHD* (2022)

Tabel 4. Aantal unieke downloads van materialen uit de toolbox (peildatum 31 december 2022).

	Unieke downloads
Factsheet <i>Oneigenlijk gebruik ADHD-medicatie</i>	331*

*Het aantal downloads van de factsheet lijkt wat laag, wetende dat de opleiding psychologie van de UU deze factsheet gebruikt als leerstof van het vak 'Hersenen en Gedrag'. Bij navraag blijkt dat de factsheet gedownload is en daarna verspreid. Het werkelijke bereik van de factsheet is dus hoger dan het cijfers van unieke downloads laat zien.

3. Toelichting financiële rapportage

Personele lasten IVM

De personele lasten laten overall een onderbesteding zien. Er zijn kleine overschrijdingen van de adviseursuren op Thema 1 *Kennis en Bewustzijn* en Thema 2 *Rationeel voorschrijven*. Daarentegen zijn er op Projectleiding en Thema 3 *Handvatten voor signaleren en aanpakken* relatief veel minder adviseursuren gemaakt. Een deel van deze uren voor Thema 3 schuiven, zoals besproken met het ministerie van VWS, door naar 2023. Er is een kleine onderbesteding op Thema 4 en er zijn geen uren gemaakt op Rapportage. De rapportage over 2022 kan immers pas plaatsvinden in 2023.

Er is een forse onderbesteding op ondersteuningsuren. Dit is te verklaren doordat diverse materialen direct in een opgemaakte versie ontwikkeld zijn en hier geen (extra) ondersteuningsuren voor nodig waren. Een aantal ondersteuningsuren schuift echter ook door naar 2023 vanwege de invoer van de e-learning en de aanvraag van accreditatie voor de e-learning en balietraining.

Personele lasten Trimbos-instituut

De personele lasten laten overall een lichte onderbesteding zien. Er is wel een forse overschrijding van uren op Projectleiding. Bij het opstellen van de begroting is ervan uitgegaan dat een senior medewerker alle werkzaamheden zou uitvoeren. Uiteindelijk zijn veel activiteiten uitgevoerd door junior medewerkers, onder begeleiding van een medior medewerker. Deze begeleiding is gedaan met uren vanuit Projectleiding, maar had eigenlijk vanuit uren van de activiteiten gedaan moeten worden. Doordat het uurtarief van deze medewerkers lager is dan van een senior medewerker, heeft de overschrijding in uren niet geleid tot een overschrijding van personele kosten.

Materiële lasten

De materiële lasten laten een onderbesteding zien ten opzichte van de begroting. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat er slechts één bijeenkomst met de klankbordgroep is geweest in plaats van twee. Binnen Thema 1 *Kennis en bewustzijn* is de keuze gemaakt om twee in plaats van drie video's te maken. Ook de materiële lasten voor Thema 2 *Rationeel voorschrijven* vallen lager uit. Een deel van deze lasten schuiven echter door naar 2023, omdat pas dan de accreditatie voor de e-learning kan worden aangevraagd. De onderbesteding binnen Thema 3 *Handvatten voor signaleren en aanpakken* is te verklaren door het feit dat de materialen van de toolbox niet apart zijn opgemaakt en doordat de kosten voor accreditatie van de balietraining en inhuur van een acteur doorschuiven naar 2023.

4. Vervolg project

Op 15 december 2022 zijn de materialen van thema 1 officieel gelanceerd. Hieraan is aandacht besteed via social media (LinkedIn, Facebook, Twitter). Daarnaast zijn alle leden van de klankbordgroep persoonlijk op de hoogte gesteld. Aangezien in de video voor onderwijs- en preventieprofessionals wordt verwezen naar de toolbox, is ook deze eind december gelanceerd. In de promotie is de focus gelegd op de video's, infographic en onderliggende literatuurstudie van thema 1.

2023 en 2024 zullen vooral in het teken staan van de implementatie van alle ontwikkelde materialen onder zorgverleners en onderwijs- en preventieprofessionals. Dit zal de projectgroep doen met behulp van de klankbordgroep, de eigen netwerken en via koepelorganisaties van de verschillende professionals. In 2023 zal de projectgroep ook doelgroepgerichte webinars organiseren die helpen bij de implementatie van de materialen.

Ook de continue communicatie over dit project zal bijdragen aan de implementatie. De eerste stap hierin is communicatie over de publicatie van de toolbox in de eerste maanden van 2023. In 2023 staat verder de publicatie van in ieder geval 3 artikelen gepland en zal de projectleider van het IVM het project pitchen op het KNMP-voorjaarscongres. Daarnaast zullen de projectleiders ook andere relevante vakbladen congressen/symposia/studiedagen benaderen met de vraag hierover te mogen schrijven of vertellen.

In november 2022 is middels een nieuwsbrief voor FTO-contactpersonen gestart met de werving van FTO-groepen voor de gratis begeleide FTO-bijeenkomsten. Met het schrijven van dit rapport hebben zich al 14 FTO-groepen aangemeld. In 2023 zullen we opnieuw via diverse kanalen een oproep plaatsen voor het aanmelden voor deze begeleiding. In 2023 zal ook de werving starten voor de balietraining voor apothekersassistenten.

De projectgroep inventariseert daarnaast in 2023 en 2024 lopende en aankomende (Nederlandse) onderzoeken, ontwikkelingen en best practices op het gebied van (oneigenlijk gebruik van) ADHD-medicatie. Om daarna daar waar mogelijk deze initiatieven te koppelen en eventuele resultaten te ontsluiten via de projectpagina.

